

Népesség, belső migráció, 2012–2019

Belső migráció Romániában és Erdélyben a 2011-es népszámlás után

Romániában és Erdélyben 1991 után a belső migráció intenzitása a 2000-es évek elejéig csökkent, majd 2005 után kisebb és 2015 után már nagyobb mértékben nőtt. Romániában az elmúlt népszámlálást követően a lakosság körülbelül 12-15%-a (minden hetedik-nyolcadik lakos) változtatta meg a lakhelyét, elköltözve egyik településről a másikra az országon belül.

2011 után leginkább Bukarest-Ilfov régió migrációs nyeresége növekedett. Erdélynek is pozitív az egyenlege, a migrációs arány itt is növekedett, de kisebb mértékben. A többi romániai régió esetén migrációs veszteséget láthatunk. Erdélyen belül a fő befogadó megyék Temes és Kolozs megye voltak. Másodlagos migrációs célpontoknak Szeben, Brassó, Arad és Bihar megyék tekinthetők. A többi erdélyi megyének belső vándorlási vesztesége volt ebben az időszakban.

Erdélyben a fő migrációs célpontok a nagyvárosi körzetben levő települések voltak: elsősorban a Kolozsvár, Temesvár, Brassó, Szeben és Nagyvárad vonzáskörzetében levő községek és kisebb városok. Összességében az erdélyi városok, ezen belül főleg a kisebb városok nettó migrációs veszteséget mutatnak. A legnagyobb népességkibocsátó települések az egykori ipari vagy bányászvárosok, vagy olyan községek, amelyek távol esnek a megyeszékhelytől vagy fontosabb városoktól.

1. Bevezető

A migráció vagy vándorlás a demográfiai folyamatok legkevésbé precízen követhető vagy statisztikailag megfogható ága. A vándorlás – amely lehet ideiglenes vagy végleges, nemzetközi vagy országon belüli – nem minden esetben kerül adminisztratív rögzítésre, ezért a statisztikákban pontatlanul tükröződik, vagy csak később jelenik meg, például népszámláskor vagy nagyobb összeírások esetén.

Ezen belül a **belső, vagyis országon belüli vándorlás vagy migráció** valamelyest pontosabban követhető. Az országon belüli lakhelyváltogatás is lehet huzamosabb idejű vagy átmeneti jellegű. Ezt az alábbiakban foglaljuk össze:

Állandó belföldi vándorlás (schimbare de domiciliu): az a lakóhely-változtatás, amikor a vándorló lakóhelyét felhagyva más településen levő lakást jelöl meg lakóhelyéül (ehhez a személyi igazolvány módosítása szükséges).

A statisztikai hivatal egy adminisztratív egységből (UAT) – városból vagy községből – egy másikba való költözést veszi figyelembe. Vagyis ugyanazon községen belül, egyik faluból a másikba való elmozdulást nem követi. A statisztikai nyilvántartás Bukarest esetén 1992 után a kerületek közötti költözést is tartalmazza.

Ideiglenes belföldi vándorlás (schimbare de reședință, flotant): az a lakóhely-változtatás, amikor a költöző fenntartja eredeti lakóhelyét is, de új lakcímére mint tartózkodási helyre jelentkezik be, valamint ha egyik tartózkodási helyéről egy másikra költözik, továbbá ha tartózkodási helyét megszüntetve lakóhelyére költözik vissza.

Ezt maximum egy évre lehet kiváltani, vagyis egy év után lejár, tehát ezután az ideiglenes lakhely megújítása szükséges, vagy ez automatikusan megszűnik és a személy (hivatalosan legalábbis) visszaköltözik az eredeti lakhelyére.

Az egyes személyek nem minden esetben járják el a lakhelyváltoztatással járó adminisztratív procedúrát vagy ezt nem a költözéskor teszik. Romániában – 2009 után – a személyi igazolvány módosítása relatív egyszerű, de sok esetben az új személyi igazolvány kiváltása csak a költözés után néhány évvel történik (például lakásvásárláskor vagy családalapítás esetén). Főleg fiatalok esetében jellemző, hogy néhány év alatt több helyen is laknak, és ezt részben vagy egyáltalán nem jelentik be. Az is elképzelhető, hogy egy személy néhány évet máshol lakik – akár belföldön, akár külföldön – és visszatér az eredeti lakhelyére, és ezt a statisztika egyáltalán „nem látja”. Másrészt vannak olyan helyzetek is, amik kikényszerítik az adminisztratív rögzítést a lakhelyváltoztatásnak. Például, ha egy diák középiskolai vagy egyetemi bentlakásba költözik, ilyen esetben az ideiglenes vándorlást jellemzően rögzítik. Olyan helyzetek is vannak, amikor egy személy lakhelyváltoztatást regisztrál, de nem az új lakcímen lakik, hanem egy másik lakcímen ugyanazon a településen. Ez olyankor fordulhat elő, amikor egy adott személy vagy család nem rendelkezik (még) saját lakással és egy ismerőshöz „költözik” hivatalosan, de valójában albérletben lakik. Ezek a helyzetek, ha adminisztratív szempontból nem is fedik le a valóságot, de legalábbis statisztikailag rögzítik a lakóhely-változtatás megvalósulását. Több más hasonló helyzet létezik vagy létezhet, amit nem részletezünk itt.¹ A fentiekre azért térünk ki, hogy érzékeltesük: tisztában vagyunk azzal, hogy a statisztikai adatok nem képezik le a társadalmi folyamatokat azok teljes komplexitásában.

A fentiek figyelembevételével a belső migráció statisztikai feldolgozása fontos és rávilágíthat bizonyos trendekre. Az alábbiakban célunk elsősorban nem az, hogy a belső vándorlásnak a népességszám változására gyakorolt pontos hatását leírjuk, inkább az, hogy az egyes adminisztratív egységek, megyék, településtípusok vándorlási mutatóinak összehasonlítása mentén az elmúlt évek trendjeit vázoljuk.

Ugyanakkor a statisztikai hivatal nem közöl kereszttáblákat (egy kivétellel, lásd lennebb), vagyis nem tudjuk honnan hová költöztek az egyes személyek, csak azt tudjuk, hogy adott megyéből vagy településből hányan vándoroltak el vagy költöztek be. Ezekre a kérdésekre a jövő évi népszámlálás adhat részletesebb válaszokat.

A 2012 utáni periódus belső migrációs arányszámait a következőképpen számoljuk: az abszolút értékben megadott migrációs számokat (érkezők és távozók száma, illetve ezek egyenlege) a 2011-es népszámlálás által rögzített népességre vetítjük (ezrelékben megadva).

2. Rövid kitekintés

A 19. század végétől kezdődően az **urbanizáció** volt az egyik legjelentősebb globális és helyi társadalmi-demográfiai jelenség. Régióinkban is az iparosodás, majd az iparosítás óriási tömegeket vonzott a városokba. A szocializmus idején Romániában ennek az irányított folyamatnak kimondott célja volt a rurális (falusi) lakosság arányának csökkentése. Ez a folyamat Romániában a 20. század végéig elhúzódott. Ennek ellenére jelenleg is Románia az

¹ Az Erdélystat 2021-es adatfelvétele szerint az erdélyi magyarok 6,4%-a nem a hivatalos, bejelentett lakcímen lakik. Adatfelvétel: 2021. június–július, minta 1218 fő, az eredmények 95%-os valószínűséggel, $\pm 2,9\%$ -os hibahatárral érvényesek.

egyik legkevésbé urbanizált európai ország: az urbánus lakosság aránya valamivel 55% fölött van (1948-ban ez az arány 23% volt, 1992-ben pedig 54%).

Közvetlenül az 1989-es rendszerváltozás utáni első években sokan legalizálták a nem hivatalos városi tartózkodásukat, ezért a statisztikában egy óriási faluról város irányába történő mozgás látható 1990-1991-ben. Ezután a belső migráció intenzitása csökkent, és az 1990-es évek közepétől inkább a városról falura költözés erősödött. Ez az akkori gazdasági viszonyoknak, az ipar leépülésének, a munkanélküliség megnövekedésének tudható be. A 2000-es évek elejéig még nem beszélhetünk jelentős külső migrációról sem.

Az elmúlt 30 év falu-város vonatkozású migrációs trendjei az alábbi táblázatban láthatók. Ez az egyetlen olyan, a Statisztikai Intézet által közzétett táblázat, amelyik a migráció irányáról (honnan hová) szóló információt is közöl. Mint a táblázat is mutatja, létezik faluból faluba (egy községből egy másik községbe) és városból városba való költözés is, de a faluból városra és városról falura költözés arányszámai némileg magasabbak. **Összességében megállapítható, hogy a belső migráció intenzitása a 2000-es évek elejéig csökkent, majd 2005 után valamelyest növekedésnek indult.** 1997 után a városoknak jellemzően migrációs veszteségük volt, vagyis többen költöztek városból falura, mint faluról városba. Ez egy nagyon felületes összegzése lenne a romániai belső migrációs folyamatoknak, elemzésünk további részében ezt jelentősen árnyalni fogjuk.

Az állandó belső migráció fő trendjei 1989 után Romániában

Településtípusok szerint, migrációs arány (1000 főre)

Év	Városról falura (községbe)	Faluról (községből) városba	Egyik városból egy másik városba	Egyik községből egy másik községbe	Összes	Városok belső migrációs nyeresége (abszolút értékek)
1990	2,5	45,1	11,7	6,1	33,9	521 422
1991	2,5	10,7	4,3	4,7	11,3	105 789
1995	5,8	5,7	6,0	7,8	12,6	12 500
2000	8,1	3,8	4,6	5,5	10,7	-34 938
2005	8,2	4,7	6,0	5,6	12,1	-20 537
2011	10,0	5,3	7,7	6,5	14,5	-30 229
2015	11,0	6,2	8,4	7,3	16,2	-28 769
2019	11,8	7,5	9,1	8,0	18,2	-19 479
Trend	Folyamatosan növekszik az elmúlt 30 évben	Először csökken, majd 2005 után megint növekszik	1990 után alacsony szintű, majd 2005 után növekszik	Hullámszerű, relatív alacsony szinten	1991–2005 között alacsony szintű, majd fokozatosan növekszik	1997-től kezdődően intenzívebb a városokból községekbe való költözés

Forrás: Tempo Online, POP311A, POP303A (utolsó oszlop)

3. A rendelkezésre álló adatok összehasonlítása

Elemzésünk fő célja a 2011-es népszámlás utáni időszak belső migrációs trendjeinek vizsgálata. Elsőként áttekintjük, milyen adatokból indulunk ki, ez ugyanis nagymértékben behatárolja elemzésünk lehetőségeit. A román statisztikai hivatal három különböző adattípust közöl, de ezeket nem egyforma részletességgel. Ezekben az adattáblákban minden esetben a településről érkezők és távozók számát adják meg, ebből számolunk migrációs egyenleget (az érkezők és a távozók közötti különbség):

1. Állandó belföldi vándorlás: megyei szintű adatok (a településszintű adatok aggregálva vannak)
2. Állandó belföldi és külföldi vándorlás: településszintű adatok (UAT)
3. Ideiglenes belföldi vándorlás: településszintű adatok (UAT)

A második adattípus a belső migráció mellett a regisztrált külső migrációt is tartalmazza: hányan költöztek külföldre az adott településről, vagy hányan költöztek külföldről az adott településre. Sajnos csak az állandó belső migrációról vannak településszintű adatok, ezért az elemzés során mind az 1-es, mind a 2-es adattípussal is dolgozunk. Az ideiglenes belföldi migrációt csak részben érintjük, elemzésünkben elsősorban az állandó migráció jelenségét vizsgáljuk.

A rendelkezésre álló belső migrációs adatok összehasonlítása

Régiók szerint, 2012–2019, abszolút számok

	Állandó belföldi vándorlás egyenlege (megyei szintű adat)	Állandó belföldi és külföldi vándorlás egyenlege (településszintű adat)	Különbség (külföldi vándorlás egyenlege)
Románia	0	150 027	+150 027
Erdély	48 421	18 223	-30 198
Székelyföld	-6 257	-6 787	-530
Közép-Erdély	28 278	27 044	-1 234
Partium	-1 272	-5 155	-3 883
Dél-Erdély	3 824	-6 587	-10 411
Bánság	30 971	20 421	-10 550
Észak-Erdély	-7 123	-10 713	-3 590
Bukarest-Ilfov	93 411	130 549	+37 138
Havasalföld	-106 431	-128 997	-22 566
Moldva	-35 401	130 252	+165 653

Forrás: Tempo Online, POP301B, POP302B, POP307A, POP308A és saját számítások

A fenti táblázatban az 1-es és a 2-es adattípusokat hasonlítjuk össze. Románia szintjén a belső migráció összegyenlege nulla, mert ugyanannyian mentek el valamely településről, mint amennyien érkeztek egy másikra. Az utolsó oszlop az első két oszlop különbségét mutatja: mivel a 2-es adattípus tartalmazza az 1-est is, ezért a külföldi migrációs nyereség/veszteség számításához a belföldi és külföldi vándorlás egyenlegéből kivonjuk a belföldi vándorlás egyenlegét.

A nyilvántartott/dokumentált külföldi vándorlást is – mely vélhetően egy kisebb része a valós külső migrációnak – tartalmazó vándorlás 150 ezer fős migrációs nyereséget mutat a vizsgált, 2012–2019 közötti periódusra. Ezek az adatok erősen torzítottak, és ez a pozitív egyenleg vélhetően azokat a Moldovai Köztársaságból érkező személyeket is tartalmazza, akik többnyire moldvai megyékben és Bukarest környékén regisztrálták a lakhelyüket. Sejthető, hogy ezek a személyek kisebb-nagyobb része csak a román állampolgársággal járó előnyök miatt regisztrálta Romániában a lakhelyét, és nem feltétlenül tartózkodnak az adott címen. Természetesen más okai is lehetnek ennek a torzításnak, ennek felgöngyölítése itt nem célunk.

Erdélyben a két adattípus közötti különbség nem jelentős, a regisztrált külső migráció 30 ezer személlyel csökkenti Erdély 48 ezres belső migrációs nyereségét. Ez a 30 ezer külföldi vándorlási veszteség vélhetően csak töredéke a valós külföldi vándorlási veszteségnek. Székelyföld és Közép-Erdély esetén a különbség a két adat között elenyésző, Dél-Erdélyben és Bánságban figyelhető meg nagyobb külföldi vándorlási veszteség.

A vizsgált időszakban az állandó és az ideiglenes belföldi vándorlás egyenlege Erdély és Bukarest esetén pozitív, Havasalföld és Moldova esetén negatív. A regisztrált állandó vándorlási események száma közel kétszerese az ideiglenes belföldi vándorlási események számának.

Romániában 2012 és 2019 között 3 millió **állandó** belső vándorlást rögzítettek, ebből feltételezhetően csak egy kisebb arányt képviselnek azok, akik többször változtattak lakhelyet ebben a 8 évben. Tehát elmondhatjuk, hogy körülbelül **2,2-2,6 millió személy, a lakosság 12-15%-a (minden hetedik-nyolcadik lakos) változtatta meg a lakhelyét (elköltözve egyik településről a másikra) az országon belül az elmúlt népszámlálást követően.**

Ahogy fentebb is jeleztük, az **ideiglenes** lakhelyváltogatás maximum egy évre szól. Vagyis elképzelhető, hogy ugyanaz a személy akár kétszer vagy többször is regisztrálta ideiglenes költözését 2012 és 2019 között. Tehát az ebben részt vevő személyek száma feltételezésünk szerint sokkal kisebb, mint a regisztrált 1,6 milliós ideiglenes vándorlási esemény.

Az állandó és ideiglenes belföldi migrációban résztvevők száma

Romániai nagyrégiók szerint, 2012–2019 összesítve, abszolút számok

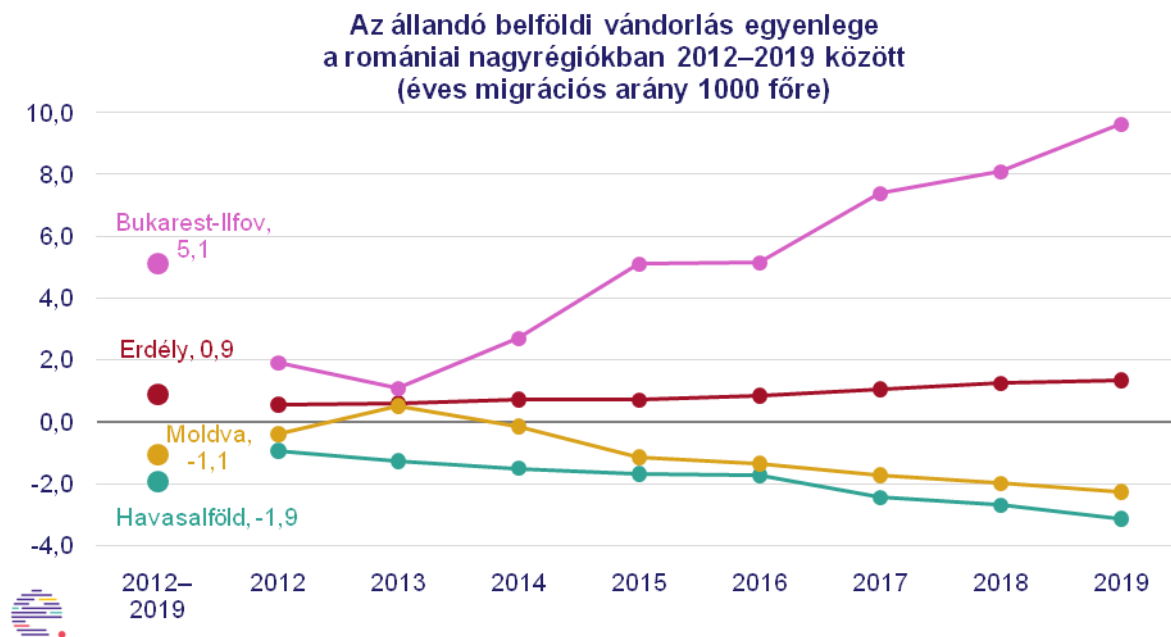
	Állandó belföldi migráció			Ideiglenes belföldi migráció		
	Településből távozók	Településbe érkezők	Egyenleg	Településből távozók	Településbe érkezők	Egyenleg
Erdély	897 875	946 296	48 421	543 670	635 954	92 284
Bukarest-Ilfov	470 123	563 534	93 411	160 152	280 431	120 279
Havasalföld	993 833	887 402	-106 431	535 392	388 545	-146 847
Moldva	652 752	617 351	-35 401	362 644	296 928	-65 716
Románia	3 014 583	3 014 583	0	1 601 858	1 601 858	0

Forrás: Tempo Online, POP301B, POP302B, POP304A, POP305A és saját számítások

Az elmúlt 8 év belső migrációs trendjeit elemezve, megállapítható, hogy 2011 után a belső migráció intenzívebb lett. Bár nincsenek pontos adataink a helyben levő népességről, tudjuk, hogy Románia összlakossága a természetes fogyás és a külső migráció együttes hatásaként folyamatosan fogy. 2012–2015 között átlagosan évi 364 ezer állandó belső vándorlást rögzítettek Romániában, majd 2016–2019 között már átlagosan évi 390 ezret. Ez 7,4%-os növekedést jelent, ha a valós népességszámra vetítenénk, az még nagyobb

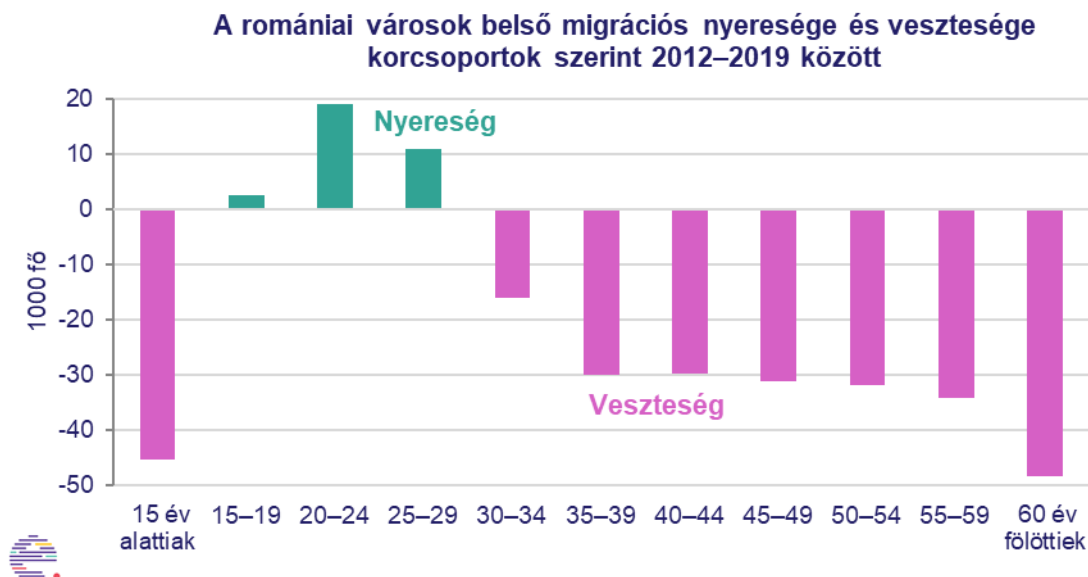
növekedést mutatna. Ugyanezek a számok Erdélyre a következők: 2012–2015 között 107 ezer, 2016–2019 között 117 ezer, ami 9%-os növekedést jelent a két periódus között.

Az alábbi ábrán a belföldi vándorlás egyenlegéből számolt migrációs arány alakulását láthatjuk 2011 után. Megfigyelhető, hogy leginkább Bukarest-Ilfov régió migrációs nyeresége növekedett, a migrációs egyenleg népességre vetített aránya itt 2019-re megközelítette a 10 ezreléket. Erdélynek is pozitív az egyenlege, a migrációs arány itt is növekedett, de kisebb mértékben.

Forrás: Tempo Online, POP301B, POP302B és saját számítások

A következő ábrán a városok belső migrációs egyenlegét mutatjuk be életkor szerinti bontásban. Ez az egyetlen rendelkezésre álló adat, ami a népesség belső vándorlását korcsoport szerint mutatja be.

Forrás: Tempo Online, POP303A és saját számítások

Mit állapíthatunk meg erről az ábráról? Azt, hogy a kamaszkorban kezdődik egy olyan életszakasz, amikortól jellemzően több fiatal költözik városra, mint városról falura – többnyire tanulás céljából, majd munkavállalás miatt. Mind a 15 év alatti gyerekek, mind a 30 év fölöttiek esetében a városoknak migrációs vesztesége van. Ez – mint lennebb látni fogjuk – elsősorban a családok (és egyéb középkorúak vagy idősebbek) nagy és kisebb városok agglomerációs övezetébe való költözésének köszönhető. Vagyis többségük továbbra is részt vesz a város életében (városban dolgoznak vagy tanulnak stb.), de már adminisztratív szempontból egy nem városi településen laknak.

4. A belső migráció alakulása az erdélyi megyékben

A belső migrációs folyamatokat elemezve, Erdélyen belül is jelentős különbségeket figyelhetünk meg. Vannak célmegyék, ahová többen költöznek be, mint amennyien költöznek el a vizsgált periódusban (2012–2019). És vannak kibocsátó megyék, ahol ez a folyamat fordított.

Négy csoportot különítettünk el. Lásd az alábbi táblázat első oszlopát (zárójelben a 2012–2019 közötti éves átlagos belső migrációs arány ezrelékben):

1. Fő befogadó megyék: Temes (6,1) és Kolozs (5,4)

- Temes már a 90-es években egy fő migrációs célpont volt (országos szinten).
- Kolozs 2005-től kezdődően, de inkább 2010 után vált egy meghatározó célponttá.

2. Másodlagos migrációs célpontok: Szeben, Brassó, Arad, Bihar

- Szeben (3,0) és Brassó (2,2), a két fejlett iparral rendelkező dél-erdélyi megye ugyancsak 2005 után vált migrációs célponttá (Brassó inkább 2015 után).
- Arad a 90-es évek egyik fő befogadó megyéje volt, 2005 után csökkent a vonzereje, de még relatív magas.

3. Fő kibocsátó megyék:

- Ez a két megye szenvedte el a legnagyobb arányú leépítést a bányászati és ehhez társuló ipari szektorban a 90-es évek közepétől kezdődően.

4. Egyéb kibocsátó megyék: az összes többi erdélyi megye

- Maros (-0,3) 2005-ig, Szatmár (-0,2) 2002-ig inkább befogadó megyék voltak (jóval kisebb mértékben, mint Arad), majd ezután migrációs egyenlegük kisebb veszteségbe fordult.
- Beszterce-Naszód, Fehér, Máramaros, Hargita, Kovászna, Szilágy a 90-es évektől kezdődően folyamatosan belső migrációs veszteséget könyvelnek el.
- Hargita (-1,2) és Kovászna (-1,9) megyék belső migrációs vesztesége nem magas, de valamelyest növekedett a 90-es évekhez viszonyítva. Ugyanakkor ezekben a megyékben a migrációban résztvevők száma (a lakossághoz viszonyítva) is meglehetősen alacsony. Vagyis a megyén belüli költözés és a más megyébe történő elköltözés együttesen kisebb mértékű, mint máshol Erdélyben.

A különböző migrációs adatok összehasonlítása

Erdélyi megyék szerint, 2012–2019 összesítve

Megye	Állandó belföldi migráció egyenlege		Állandó belföldi és külföldi migráció egyenlege		Ideiglenes belföldi migráció egyenlege	
	Migrációs egyenleg	Éves átlagos migrációs arány (1000 lakosra)	Migrációs egyenleg	Éves átlagos migrációs arány (1000 lakosra)	Migrációs egyenleg	Éves átlagos migrációs arány (1000 lakosra)
Temes	33 132	6,1	27 704	5,1	35 755	6,5
Kolozs	29 748	5,4	30 112	5,4	50 075	9,1
Szeben	9 606	3,0	6 528	2,1	8 447	2,7
Brassó	9 630	2,2	6 573	1,5	28 284	6,4
Arad	6 051	1,8	3 626	1,1	2 085	0,6
Bihar	3 897	0,8	2 703	0,6	10 772	2,3
Maros	-1 470	-0,3	-3 068	-0,7	7 275	1,7
Szatmár	-1 165	-0,4	-3 303	-1,2	-5 535	-2,0
Beszterce-Naszód	-2 567	-1,1	-4 360	-1,9	-6 451	-2,8
Fehér	-3 220	-1,2	-4 615	-1,7	-2 793	-1,0
Máramaros	-4 556	-1,2	-6 353	-1,7	-8 872	-2,3
Hargita	-3 097	-1,2	-3 210	-1,3	152	0,1
Kovászna	-3 160	-1,9	-3 577	-2,1	-4 670	-2,8
Szilágy	-4 004	-2,2	-4 555	-2,5	-9 615	-5,4
Krassó-Szörény	-8 212	-3,5	-10 909	-4,6	-4 002	-1,7
Hunyad	-12 192	-3,6	-15 073	-4,5	-8 623	-2,6K

Magas pozitív értékek: sötétzöld; pozitív értékek: világoszöld; magas negatív értékek: piros.

Forrás: Tempo Online, POP301B, POP302B, POP304A, POP305A, POP307A, POP308A és saját számítások

5. A belső migráció alakulása az erdélyi településeken

A településszintű elemzés során a fő kérdés az volt, hogy mely települések irányába történik az elmozdulás (nem mellékesen az is, hogy mely településekről). Korábbi elemzéseink során csoportosítottuk a városokat lakosság szerint, a községeket pedig aszerint, hogy valamely nagyváros vonzáskörzetében vannak vagy nem.

Ez alapján azt láthatjuk, hogy Erdélyben **a fő migrációs célpontok a nagyvárosi körzetben levő községek (vagy kisebb városok)**. Az erdélyi nagyvárosi vonzáskörzetben levő községek népessége évi 3%-kal nőtt (ha a külső migrációt le tudnánk választani, ez a szám vélhetően még magasabb lenne), vagyis 8 év alatt nagyjából a lakosságuk egynegyedével gyarapodtak.

A **városoknak** jellemzően vándorlási veszteségük van: vagyis sokan költöznek városokba is, de még többen költöznek el ezekből a városokból. Nagyvárosok esetében az elköltözők többsége vélhetően a városok vonzáskörzetébe költözik. Ezért nagyvárosok esetén a migrációs veszteség nem jelentős. Kisebbségi városok esetén (főleg megyeszékhelyek esetén) is létezik ilyen folyamat, de itt inkább az teszi negatívvá a vándorlási mérleget, hogy sokan költöznek nagyvárosokba is.

Természetesen ez csak egy általános kép Erdélyről, egyes megyék és települések között jelentős különbségek van.

Az erdélyi települések belső migrációja

Településtípusok szerint, 2012–2019 összesítve

	Állandó belföldi és külföldi migráció		Ideiglenes belföldi migráció	
	Migrációs egyenleg	Éves átlagos migrációs arány (1000 lakosra)	Migrációs egyenleg	Éves átlagos migrációs arány (1000 lakosra)
Erdély	18 223	0,3	92 284	1,7
Nagyváros (100 ezer lakos felett)	-27 293	-1,9	167 182	11,9
Középváros (20–100 ezer lakos)	-51 760	-5,3	401	0,0
Kisváros (20 ezer lakos alatt)	-16 569	-2,4	-8 053	-1,1
Község nagyvárosi vonzáskörzetben	107 809	30,1	-1 463	-0,4
Egyéb község	6 036	0,3	-65 783	-3,3

Magas pozitív értékek: sötétzöld; magas negatív értékek: piros.

Forrás: Tempo Online, POP304B, POP305B, POP307A, POP308A és saját számítások

A fontosabb nagyvárosok és vonzáskörzetük migrációs egyenlege az alábbi táblázatban látható. **Kolozsvár** esetén maga a város is pozitív mérleggel rendelkezik, de a nyereség többsége a községektől (elsősorban Szászfenes, Apahida és Kisbács) ered. **Brassó** és **Szeben** városok migrációs vesztesége elenyésző, de itt is számottevő a közeli községek és városok migrációs nyeresége. **Temesvár** jelentős népességkibocsátó, aminek nagy része a környező községekbe csatornázódik. Ezen községek (elsősorban Gyüreg, Újszentes, Újmosnica) más megyékből és a megye más részeiből is fogadnak elvándorlókat, és Erdélyen belül a legmagasabb migrációs arányszámokkal rendelkeznek. **Nagyvárad**, **Arad** és **Marosvásárhely** egyaránt migrációs veszteséget jeleznek, de a vonzáskörzetükkel együtt már migrációs nyereséget könyvelhetnek el. Nem mondható ez el **Szatmárnémetiről** és **Nagybányáról**, ezek esetében mind a város, mind a községekkel számított metropolisz-övezet egyaránt nettó népességkibocsátó.

A legnagyobb állandó belföldi (és külföldi) vándorlási egyenlegből számolt migrációs aránnyal rendelkező erdélyi települések listája a mellékletben megtalálható.

Nagyvárosok és vonzaskörzetük migrációs egyenlege

Állandó belföldi és külföldi migráció, 2012–2019 összesítve

Nagyvárosok és vonzaskörzetük	Nagyváros (100 ezer lakos felett)	Község nagyvárosi vonzaskörzetben	Egyéb városok nagyvárosi vonzaskörzetben ²	Együtt
Kolozsvár	5 673	29 915		35 588
Temesvár	-9 945	34 261		24 316
Brassó	-235	9 168	2 281	11 214
Szeben	-960	7 479	4 740	11 259
Nagyvárad	-2 927	9 276		6 349
Arad	-2 273	4 617	279	2 623
Marosvásárhely	-5 112	6 282		1 170
Szatmárnémeti	-5 160	2 832	193	-2 135
Nagybánya	-6 354	2 936	1 049	-2 369

Néhány székelyföldi város és a vonzaskörzetükben található község migrációs adatai az alábbi táblázatban láthatók. Mindhárom város nettó népességekibocsátó (ezeknek csak egy része költözött a város melletti községekbe). Sepsiszentgyörgy mellett Árkos, Csíkszereda mellett Csíkszentlélek, Székelyudvarhely mellett Felsőboldogfalva rendelkezik a legmagasabb vándorlási nyereséggel.

Székelyföldi városok és a vonzaskörzetükben levő néhány község migrációs adatai, 2012–2019

Település	A	B	Település	A	B	Település	A	B
Sepsiszentgyörgy	-2665	-5,9	Csíkszereda	-1697	-5,4	Székelyudvarhely	-1292	-4,7
Árkos	213	17,5	Csíkszentlélek	341	21,2	Felsőboldogfalva	370	14,0
Illyefalva	212	13,0	Csíkpfálva	199	13,6	Fenyéd	201	13,1
Uzon	112	3,2	Csikcsicsó	106	4,9	Farkaslaka	112	3,1
Réty	102	5,5						

A: állandó belföldi és külföldi migrációs egyenleg (2012–2019)

B: éves átlagos migrációs arány (1000 lakosra, állandó belföldi és külföldi migráció)

A legvégén érdemes megnézni, melyek a **legnagyobb népességekibocsátó települések Erdélyben**. A részletes felsorolást mellőzve elmondható, hogy többségében a leépülő, egykori ipari vagy bányászvárosokról van szó, vagy olyan községekről, amelyek távol esnek a megyeszékhelytől vagy a fontosabb városoktól.

Néhány példa városokra: Balánbánya (Hargita); Vaskohsziklás és Margitta (Bihar); Viktória és Fogaras (Brassó); Zsil-völgyi városok (Hunyad); Szentágota (Szeben); Aranyosbánya,

² Egyéb városok nagyvárosi vonzaskörzetben: Pécska (Arad); Erdőd (Szatmár); Négyfalu, Barcarozsnyó, Vidombák (Brassó); Nagydisznód, Nagytalmács, Szelistye, Vízakna (Szeben); Misztótfalu, Felsőbánya (Nagybánya).

Abrudbánya, Topánfalva és Kudzsir (Fehér); Aranyosgyéres (Kolozs); Kapnikbánya (Máramaros).

Néhány község (a teljesség igénye nélkül): Havasgárd, Verespatak, Alsószolcsva, Aranyosfő (Fehér); Csákigorbó (Szilág); Palotailva, Havad, Mezőkirályfalva (Maros); Felsőderna, Kispapmező (Bihar); Katona (Kolozs); Párva, Felsőilosva (Beszterce-Naszód); Holbák (Brassó); Komorzán (Szatmár); Nagyhalmagy (Arad); Sajómező (Máramaros); Óbáb (Temes); Galócás, Gyergyóvárhegy (Hargita); Komandó, Vargyas (Kovácsna).

6. Záró gondolat

A jövő (2022) évi népszámlás eredményeit megelőlegezve elmondhatjuk, hogy a leglátványosabb népességmódosulás néhány erdélyi nagyváros vonzáskörzetében várható. Vagyis a népesség koncentrálódása várható a gazdaságilag fejlettebb régiók irányába. Ezt tovább gondolva – és valamelyest kilépve az elemzés keretei közül – felvetődik a kérdés, hogy hogyan változott a magyarok aránya ezekben a nagyvárosi vonzáskörzetekben 2011 után. Szerintünk néhány helyen jelentősen csökkent, de ezt még nem tudjuk alátámasztani megbízható statisztikai adatokkal, úgyhogy egyelőre (amíg a végleges népszámlálási adatok publikussá válnak) csak egy hipotézis marad.

7. Melléklet

A legnagyobb állandó belföldi (és külföldi) vándorlási egyenlegből számolt migrációs aránnyal rendelkező erdélyi települések

Település	Településtípus	Megye	Migrációs nyereség, 2012–2019	Lakosságra vetítve* (%)
Gyüreg	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	9 660	115%
Újszentes	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	8 502	113%
Szászfenes	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Kolozs	20 760	91%
Sellenberk	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Szeben	6 032	86%
Újmosnica	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	5 107	82%
Barcaszentpéter	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Brassó	3 757	78%
Biharszentandrás	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Bihar	2 301	47%
Hegyközpályi	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Bihar	1 099	44%
Koronka	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Maros	1 197	43%
Temesság	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	1 110	37%
Apahida	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Kolozs	3 745	35%
Bégaszentmihály	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	2 019	33%
Győröd	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	1 920	31%
Nagydisznód	Kisváros nagyvárosi vonzáskörzetben	Szeben	4 421	31%
Bukovec	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	491	31%
Szakálháza	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	1 970	27%
Keresztényfalva	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Brassó	1 159	26%
Vidombák	Kisváros nagyvárosi vonzáskörzetben	Brassó	1 212	26%
Nagyürögd	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Bihar	1 345	26%
Marosszentkirály	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Maros	1 783	24%
Kisbács	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Kolozs	2 431	24%
Tőkésbánya	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Máramaros	645	23%
Temesremete	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Temes	501	22%
Jedd	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Maros	704	22%
Szászhermány	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Brassó	1 152	21%
Rigósfürdő	Egyéb község	Temes	97	21%
Botfalu	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Brassó	779	20%
Alsózorlenc	Egyéb község	Krassó-Szörény	196	19%
Kajántó	Község nagyvárosi vonzáskörzetben	Kolozs	586	19%
Sóvárad	Egyéb község	Maros	307	19%

* A migrációs egyenleget a 2011-es népszámlálási népességre vetítettük.

8. Adatforrások

Az adatforrás az Országos Statisztikai Intézet (INS): <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/>.
Letöltés dátuma: 2021.04.08.

Táblázatok:

POP303A - Soldul schimbărilor de domiciliu pe medii de rezidență și grupe de vârstă

POP311A - Structura fluxurilor migrației interne urbane și rurale, determinate de schimbarea domiciliului

POP301B - Stabiliri de domiciliu pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

POP302B - Plecări cu domiciliul pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

POP304A - Stabiliri de reședință pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

POP305A - Plecări cu reședință pe medii de rezidență, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe

POP304B - Stabiliri de reședință pe județe și localități

POP305B - Plecări cu reședință pe județe și localități

POP307A - Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația internațională) pe județe și localități

POP308A - Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația internațională) pe județe și localități

Közzététel: 2021. október 11.

További információ: Csata István (csata.istvan@erdelystat.ro)

Korábbi Erdélystat közlemények és elemzések, módszertani leírások megtalálhatók a www.erdelystat.ro honlapon.

Ha érdekli az Erdélystat tevékenysége, látogasson el [honlapunkra](#) vagy keresse fel [Facebook-oldalunkat](#). Ha elsőként szeretné megkapni az aktuális elemzéseinket és közleményeinket, iratkozzon fel [hírlevelükre](#).